

50 lat temu - Międzynarodowe mistrzostwa Pomorza w Bydgoszczy 1964

W tym roku mija 50 lat od jednego z najważniejszych wydarzeń szachowych 1964 roku na Pomorzu i Kujawach – Międzynarodowych mistrzostw Pomorza.

Początki turniejów międzynarodowych na terenie Pomorza i Kujaw sięgają 1962 roku, gdy w Grudziądzu odbyły się międzynarodowe mistrzostwa Polski kobiet. Zarząd PZSzach chciał z jednej strony uatrakcyjnić tradycyjne MP kobiet oraz umożliwić czołowym polskim zawodniczkom bezpośrednio zmierzenie się z czołowymi europejskimi szachistkami. Na liście startowej znalazły się: mistrzyni międzynarodowa Milunka Lazarević z Jugosławii oraz wielokrotna mistrzyni Węgier i uczestniczka turniejów pretendentek mistrzyni międzynarodowa Eva Karakas i Margareta Perevoznic z Rumunii. Turniej wygrała Perevoznic (13) przed Karakas (13) i Lazarević (10,5), która została wyprzedzona przez dwie pierwsze zawodniczki o 2,5 punktu. Najlepsza z Polek Anna Jurczyńska musiała zadowolić się miejscem za podium, mając tyle samo punktów co Jugosłowianka (10,5). Dla własnej publiczności grała Henryka Konarkowska z Grudziądza, która ukończyła turniej na V miejscu (10).

Pierwszym szachowym turniejem międzynarodowym w historii Bydgoszczy (drugim na terenie Kujaw i Pomorza) były międzynarodowe mistrzostwa Pomorza, które odbyły się w dniach 7-15 listopada 1964 roku.

Początki planowania zawodów sięgają roku poprzedniego, gdy we włoskim Reggio Emilia rozegrano w dniach 27 grudnia 1963 – 6 stycznia 1964 roku VI Międzynarodowy noworoczny turniej szachowy. Organizatorem przedsięwzięcia była Włoska Federacja Szachowa i firma Motori Slanzi. W zmaganiach z uwagi na przyjaźń łączącą Reggio Emilia z miastem nad Brdą startował bydgoszczanin Jerzy Bratoszewski. „(...) Oczywiście więc jest, że w takim zestawieniu – przy moich umiejętnościach i braku rutyny – należało z góry nastawić się na to, że trzeba będzie walczyć o to, by nie być w tabeli ostatnim. Zadanie to udało mi się wykonać. W efekcie podzieliłem wraz z mistrzem Bonfioli IX-X miejsce. Gdy jednak wspomnę, że mogłem osiągnąć jeszcze 2-3 punkty (kompletnie wygrana z dr Paoli, lepsze partie z arcem Barczą i Beggi, remisowa końcówka z Trincardi, które zakończyły się moją porażką) to z wyniku nie mogę być oczywiście zadowolony. Trzeba jednak podkreślić, że warunki turniejowe były dla mnie nowe i wyjątkowo ciężkie. Grailiśmy bowiem bez przerwy 6 godzin (tempo 50 posunięć na 3 godziny). W każdym razie jak na pierwszy mój występ zagraniczny i to w takim turnieju, nie mogę także powiedzieć, bym doznał klęski. Mam nadzieję, że podobnie oceniają mój występ pozostali szachiści polscy. Na zakończenie pragnę dodać, że zadzierżgnięty kontakt między szachistami bydgoskimi, a Reggio Emilia będzie podtrzymany w przyszłości (...)” – komentował Bratoszewski.

Rangę turnieju podnieśli między innymi: Gedeon Barcza z Węgier, Rudolf Teschner z RFN, Erno Gereben ze Szwajcarii, Enrico Paoli i Vincenzo Castaldi z Włoch i Janos Laszlo Flesch z Węgier.

[B17] Bratoszewski Jerzy – Barcza Gedeon 1.e4 c6 2.d4 d5 3.Sc3 dxe4 4.Sxe4 Sd7 5.Sf3 Sgf6 6.Sxf6+ Sxf6 7.Gd3 Gf5 8.Gxf5 Ha5+ 9.c3 Hxf5 10.0–0 Hd5 11.Gf4 e6 12.We1 Ge7 13.Hc2 0–0 14.h3 Wfe8 15.Ge5 Sd7 16.c4 Ha5 17.We3 c5 18.dxc5 Gxc5 19.Gc3 Hc7 20.Wd3 Sf8 21.Wad1 e5 22.Wd5 e4 23.Gd4 Gxd4 24.Sxd4 e3 25.fxe3 Wxe3 26.Sf5 We6 27.Hc3 f6 28.Hg3 Hxg3 29.Sxg3 Wa6 30.a3 We8 31.Wb5 b6 32.Wc1 Wc8 33.Wb4 Wa5 34.Wd1 Wc7 35.Wd5 Wxd5 36.cxd5 Wc1+ 37.Kf2 Sd7 38.Se2 Wc2 39.Ke3 Se5 40.d6 Kf7

41.b3 Ke8 42.g3 Kd7 43.Wh4 h6 44.Sd4 Wc3+ 45.Kf2 Wd3 46.a4 a6 47.Wf4 h5 48.Kg2 g5 49.We4 Kxd6 50.Sf5+ Kd5 51.We3 Wxe3 52.Sxe3+ Kd4 53.Kf2 Sd3+ 54.Kf3 Sc5 55.Sc4 Sxa4 0–1

Wyniki VI Międzynarodowego noworocznego turnieju szachowego – Reggio Emilia 1963/64																
Miejsce	Tytuł	Imię i nazwisko	Kraj	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	Punkty
1	mm	Rudolf Teschner	RFN	X	1	0	1	1	0	=	1	1	1	1	1	8,5
2	mm	Erno Gereben	Szwajcaria	0	X	1	0	1	1	1	1	1	1	=	1	8,5
3	am	Gedeon Barcza	Węgry	1	0	X	=	=	1	1	=	1	1	1	1	8,5
4	mm	Janos Laszlo Flesch	Węgry	0	1	=	X	1	0	1	1	1	1	1	1	8,5
5	m	Pierluigi Beggi	Włochy	0	0	=	0	X	1	1	=	1	1	=	1	6,5
6	mm	Vincenzo Castaldi	Włochy	1	0	0	1	0	X	=	=	0	1	1	1	6
7	km	Tullio Trincardi	Włochy	=	0	0	0	0	=	X	=	1	1	1	1	5,5
8	mm	Enrico Paoli	Włochy	0	0	=	0	=	=	=	X	0	1	1	1	5
9	m	Marco Bonfioli	Włochy	0	0	0	0	0	1	0	1	X	0	1	0	3
10	km	Jerzy Bratoszewski	Polska	0	0	0	0	0	0	0	0	1	X	1	1	3
11	m	Jean Fricker	Francja	0	=	0	0	=	0	0	0	0	0	X	=	1,5
12	m	Armando Siveri	Włochy	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	=	X	1,5

Okazało się, że kontakt szachowy doczekał się kontynuacji w postaci turnieju w Bydgoszczy. Udział w planowanych międzynarodowych mistrzostwach Pomorza potwierdził Enrico Paoli, spodziewano się także reprezentantów innych miast zaprzyjaźnionych z Bydgoszczą: Czerkas na Ukrainie i Schwerina w NRD.

Organizacja międzynarodowych mistrzostw Pomorza spoczywała w rękach klubu Caissa Bydgoszcz pod kierownictwem kapitana J. Ulfiga i sędziego głównego kapitana H. Borskiego. Na listach startowych obok czołowych zawodników pomorskich znaleźli się: mistrz międzynarodowy Enrico Paoli z włoskiego Reggio Emilia i Arthur Hennings ze Schwerina w NRD, którzy przyjechali do Bydgoszczy na zaproszenie Prezydium MRN w ramach współpracy miast bliźniaczych. W mistrzostwach zagrała też przebywająca w rodzinnym Grudziądzu aktualna mistrzyni Polski kobiet mistrzyni międzynarodowa Henryka Konarkowska.

Zapowiadało się na niespodziankę w postaci wyprzedzenia jednego z gości zagranicznych przez zawodnika gospodarzy Waldemara Jagodzińskiego. Turniej rozpoczął się pod dyktando Henningsa i Jagodzińskiego, którzy po czterech rundach uzyskali 1,5 punktu przewagi nad trzecim w tabeli Paolim. Walka wymienionych szachistów trwała do przedostatniej rundy, w której bydgoszczanin przegrał niespodziewanie z Janem Kośmickim i spadł na III miejsce (8). Wygrał Arthur Hennings, nie ponosząc żadnej porażki (9) przed Enrico Paolim (8,5). Tytuł mistrza Pomorza wywalczył trzeci raz z rzędu Waldemar Jagodziński z Caissy Bydgoszcz, który został tym samym zaproszony do VII noworocznego turnieju w Reggio Emilia.

Jedynym zawodnikiem z Pomorza i Kujaw, który wygrał z gościem zagranicznym był Edward Wiśniewski. Bydgoszczanin pokonał reprezentanta Włoch Paoliego. Ostatnie miejsce zajęła nieoczekiwanie Henryka Konarkowska, wpadając w chroniczne niedoczasy. Publikacji doczekały się dwie najciekawsze partie z mistrzostw.

[B77] Paoli Enrico – Hennings Arthur 1.e4 c5 2.Sf3 Sc6 3.d4 cxd4 4.Sxd4 g6 5.Gc4 Gg7 6.Ge3 Sf6 7.Sc3 0–0 8.Gb3 d6 9.f3 a5 10.Hd2 Se5 11.0–0 d5 12.exd5 a4 13.Sxa4 Wxa4 14.Gxa4 Sc4 15.Hc1 Sxd5 16.Gf2 Sdb6 17.c3 Sxa4 18.b3 e5 19.Sb5 Sd2 20.Wd1 Gh6 21.Kh1 Hd3 22.bxa4 He2 23.Gg3 Gh3 24.Wg1 Sxf3 25.Hxh6 Sxg1 26.gxh3 Sf3 27.Hc1 Wd8 28.Hf1 He4 29.Hg2 Wd2 30.Gf2 He2 31.Wf1 Sh4 0–1

[A27] Jagodziński Waldemar – Paoli Enrico 1.c4 e5 2.Sc3 Sc6 3.Sf3 g6 4.d4 exd4 5.Sd5 Gg7 6.Gg5 f6 7.Gh4 Sh6 8.Sxd4 Sxd4 9.Hxd4 0–0 10.e4 d6 11.Hd2 We8 12.Gd3 Sf5 13.Gg3 Sxg3 14.hxg3 f5 15.f3 c6 16.Sc3 fxe4 17.Gxe4 Ge6 18.0–0–0 Ha5 19.Gd3 b5 20.Wh4 bxc4 21.Gb1 Wab8 22.Wdh1 Wxb2 23.Kxb2 Wb8+ 24.Kc2 Gf5+ 25.We4 Ha3 26.Sd1 d5 27.g4 dxe4 28.gxf5 e3 29.Hd7 Wb2+ 30.Sxb2 Hxb2+ 31.Kd1 e2+ 32.Ke1 Gc3+ 33.Kf2 e1H# 0–1

Na uroczystym zakończeniu byli obecni: pułkownik Zieliński, podpułkownik Berlik, przewodniczący MKKFiT R. Pęski i prezes OZSzach Franciszek Konarkowski, który wręczał nagrody.

Wyniki międzynarodowych mistrzostw Pomorza - Bydgoszcz 1964															
Miejsce	Imię i nazwisko	Miasto	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Punkty
1	A. Hennings	Schwerin	X	1	=	=	1	1	=	1	1	=	1	1	9
2	E. Paoli	Reggio Emilia	0	X	1	1	1	=	0	1	1	1	1	1	8,5
3	W. Jagodziński	Bydgoszcz	=	0	X	1	0	1	=	1	1	1	1	1	8
4	J. Bratoszewski	Bydgoszcz	=	0	0	X	=	=	=	1	1	1	1	1	7
5	J. Kośmicki	Bydgoszcz	0	0	1	=	X	=	=	1	1	1	0	1	6,5
6	M. Fabianowski	Toruń	0	=	0	=	=	X	=	=	=	1	1	1	6
7	E. Wiśniewski	Bydgoszcz	=	1	=	=	=	=	X	=	0	=	=	=	5,5
8	F. Chybicki	Bydgoszcz	0	0	0	0	0	=	=	X	1	1	=	1	4,5
9	Z. Skiendzielewski	Toruń	0	0	0	0	0	=	1	0	X	1	1	1	4,5
10	Z. Szczutkowski	Inowrocław	=	0	0	0	0	0	=	0	0	X	1	1	3
11	J. Jabłoński	Toruń	0	0	0	0	1	0	=	=	0	0	X	=	2,5
12	H. Konarkowska	Grudziądz	0	0	0	0	0	0	=	0	0	0	=	X	1

Po mistrzostwach zorganizowano także imprezę towarzyszącą w postaci błyskawicznego turnieju dla uczczenia święta LWP o puchar zastępcy dowódcy POW. Na starcie stanęło 57 uczestników. W 14-osobowym finale I miejsce zajął Arthur Hennings (11) przed Waldemarem Jagodzińskim (10,5) i Jerzym Bratoszewskim (10).

Podobne doświadczenia z umożliwieniem startu zawodników z zewnątrz na mistrzostwach województwa, kontynuował Paweł Jaroch. W dniach 25-30 czerwca 2005 roku odbyły się w Półku I Otwarte mistrzostwa KPZSzach. Główna nagroda w wysokości 3000 złotych sprawiła, iż na listach startowych pojawili się Ukraińcy pod przewodnictwem arcymistrza Władimira Małaniuka i kilku zawodników z innych regionów Polski na czele z mistrzem świata juniorów Zbigniewem Strzemieckim i byłym mistrzem Polski Zbigniewem Szymczakiem. Podium opanowali goście z Ukrainy. I miejsce zajął Dmitrij Stets (7) z rankingiem 2388, II miejsce Władimir Małaniuk (7), ranking 2480, a III miejsce Witali Koziak (6,5), ranking 2485. Najlepszym szachistą z województwa okazał się Rafał Borgula, który uplasował się na IV pozycji (6). Tradycja otwartych mistrzostw województwa kujawsko – pomorskiego jest kontynuowana.

Piotr Szybowicz